

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
และ เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์

รามคำแหง

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ เล่มที่ ๑๒

บทบรองนากิจการ

คำตาม ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินเกินกว่าส่วนของตนให้แก่ผู้รับพินัยกรรม พินัยกรรม เป็นโมฆะหรือไม่ และผู้รับพินัยกรรมซึ่งเป็นทายาทจะถูกกำหนดให้รับมรดกหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการวินิจฉัยได้ดังนี้

คำพิพากษาภัยการที่ ๕๐๔๗/๒๕๖๗

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๔๖ ได้วางหลักการในการทำพินัยกรรมของบุคคลไว้ว่า “บุคคลใดจะแสดงเจตนาโดยพินัยกรรมกำหนดการเพื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของตนเอง หรือในการต่าง ๆ อันจะให้เกิดเป็นผลบังคับได้ตามกฎหมายเมื่อตอนตายก็ได้” ซึ่งบทบัญญัติแห่งมาตรานี้มีความหมายข้อเด่นว่า บุคคลจะทำพินัยกรรมกำหนดการเพื่อตายได้ก็แต่เฉพาะทรัพย์สินของตนเองเท่านั้น โดยไม่อาจทำพินัยกรรมกำหนดการเพื่อตายในทรัพย์สินของผู้อื่นได้

สิ่งปลูกสร้างพร้อมที่ดินพิพากษาตามโอนที่ดินเลขที่ ๕๐๙๙ เป็นกรรมสิทธิ์รวมที่ ก. และ ส. ได้มาในระหว่างอยู่กินฉันสามีภริยากันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสและมีส่วนแบ่งเท่ากันคนละครึ่ง ก. จึงมีอำนาจที่จะจำหน่ายจ่ายโอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมที่ดินพิพากษาได้แต่ เฉพาะส่วนของตนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖๑ วรรคหนึ่ง โดยเมื่อ ส. ถึงแก่ความตาย สิ่งปลูกสร้างพร้อมที่ดินพิพากษาในส่วนของ ส. ย่อมถือเป็นสินส่วนตัวของ ส. ที่เป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมของ ส. ดังนี้ การที่ ก. ทำพินัยกรรมสิ่งปลูกสร้างพร้อมที่ดินพิพากษาทั้งแปลงให้แก่จำเลยผู้เดียว จึงเป็นกรณีที่ ก. ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินเกินกว่าส่วนของตนให้แก่จำเลยซึ่ง ก. ไม่มีอำนาจกระทำได้ โดยพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรมที่มีเนื้อหาเข่นไม่มีบัญญัติของกฎหมายระบุให้เป็นโมฆะหรือเสียเปล่าไปแต่มีผลให้ทรัพย์มรดกตามพินัยกรรมตกได้แก่จำเลยเพียงตามส่วนของ ก. ผู้ทำพินัยกรรมเท่านั้น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๐๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๐๖ (๔) ได้วางหลักเกณฑ์ไว้สรุปความได้ว่า ทายาทคนใดยกย้ายหรือปิดบังทรัพย์มรดกเท่าส่วนที่ตนจะได้หรือมากกว่านั้นโดยฉ้อฉลหรือรู้อยู่ว่าตนทำให้เสื่อมประโยชน์ของทายาทคนอื่น ทายาทคนนั้นต้องถูกกำหนดให้ได้มรดกเฉพาะส่วนที่ได้ยกย้ายหรือปิดบัง หรือต้องถูกกำหนดให้ได้มรดกโดยแล้วแต่กรณี หรือหากบุคคลใดฉ้อฉลหรือชั่วชั้นให้เจ้ามรดกทำหรือเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงพินัยกรรมแต่บางส่วนหรือทั้งหมดซึ่งเกี่ยวกับทรัพย์มรดก หรือไม่ให้การกระทำการดังกล่าว บุคคลนั้นต้องถูกกำหนดให้รับมรดกฐานเป็นผู้ไม่สมควร

ก. เจ้ามරดกทำพินัยกรรม ยกสิ่งปลูกสร้างพร้อมที่ดินพิพาททั้งแปลงให้แก่เจ้าเดียวโดยถูกต้องตามแบบของกฎหมายด้วยความประسنศรัณแท้จริงของ ก. เอง โดยจำเลยมิได้กระทำการยักย้ายหรือปิดบังทรัพย์มรดก ทั้งมิได้อัดฉลหรือข่มขู่ให้ ก. ทำพินัยกรรมเกี่ยวกับทรัพย์มรดกนั้นในประการใด แม้ ก. จะทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินเกินกว่าส่วนของตนให้แก่เจ้าเดียว แต่กรณีก็เป็นเรื่องที่ ก. กระทำไปโดยขาดความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ ก. และ ส. ได้มาในระหว่างอยู่กินชั้นสามีภริยากันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส เมื่อจำเลยมิได้กระทำการฝ่าฝืนต่ออบบัญญัติมาตรา ๑๖๐๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๐๖ (๔) และนอกจากนี้จำเลยยังเป็นผู้รับพินัยกรรม ซึ่ง ก. ได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้เฉพาะสิ่งเฉพาะอย่างหรือทรัพย์สินที่ระบุไว้ทรัพย์ได้ดัดเจนแน่นอน ได้แก่สิ่งปลูกสร้างพร้อมที่ดินพิพาทด้านในเลขที่ ๕๐๘๙ อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของมาตรา ๑๖๐๕ วรรคสอง จำเลยจึงไม่อยู่ในสถานที่จะต้องถูกกำหนดให้รับมรดก

คำตาม โทรศัพท์ให้ผู้เสียหายนำเงินมาอบรมให้โดยญี่เป็นว่าหากผู้เสียหายไม่นำเงินมาให้ จะนำเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคนซึ่งมีครอบครัวแล้วกับผู้เสียหาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้เสียหายต้องการปกปิดเป็นความลับไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่น เป็นความผิดฐานได้

คำตอน มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๑๖๖๔/๒๕๕๘

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยข้อแรกว่า การกระทำของจำเลยครบองค์ประกอบความผิดฐานรีดเอาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ หรือไม่ โดยจำเลยฎีกาว่า การญี่เป็นว่าจะเปิดเผยความลับต้องเป็นการญี่เป็นว่าจะเปิดเผยความลับที่เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น การญี่เป็นว่าจะเปิดเผยความลับที่ผิดศีลธรรมอันดีของประชาชนจึงไม่เป็นความผิดนั้น

เห็นว่า การญี่เป็นว่าจะเปิดเผยความลับซึ่งเป็นองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ หมายความว่า การญี่เป็นว่าจะเปิดเผยเหตุการณ์ข้อเท็จจริงที่ไม่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไปและเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าของความลับประسنศรัณแท้จริงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือผิดศีลธรรมอันดีของประชาชน หากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและเจ้าของความลับข้อเท็จจริงประسنศรัณแท้จริงไม่ได้ให้บุคคลอื่นรู้ก็ถือว่าเป็นความลับแล้ว เมื่อฎีกาของจำเลยยอมรับข้อเท็จจริงว่าจำเลยมีภาริยาอยู่แล้ว แต่จำเลยกับผู้เสียหายสมควรใจมีความสัมพันธ์ชั้นสามีภริยาที่ดีกันมาประมาณ

๑ ปี ข้อเท็จจริงที่จำเลยกับผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ชั้นซุ้มสาวกันจึงเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริง เมื่อเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมอันดีของประชาชน แสดงว่าผู้เสียหายประสงค์จะปกปิดไม่ให้บุคคลอื่นโดยเฉพาะภริยาจำเลยรู้เรื่องดังกล่าวเรื่องนั้นจึงเป็นความลับของผู้เสียหาย การที่จำเลยซุ่มเสียหายว่าหากผู้เสียหายไม่นำเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท มาให้จำเลยแล้ว จำเลยจะนำเรื่องความสัมพันธ์ชั้นซุ้มสาวระหว่างจำเลยซึ่งมีครอบครัวแล้วกับผู้เสียหายไปเปิดเผย ต่อบุคคลอื่น จึงเป็นการซุ่มเสียหายจะเปิดเผยความลับของผู้เสียหาย ครอบองค์ประกอบความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๙ แล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามบทบัญญัติตั้งกล่าว

คดีนี้ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๓๓๙ วรรคแรก, ๓๓๙ แต่ให้ลงโทษฐานวิดéoทางรัพย์ซึ่งเป็นบทวิมิทชนกที่สุด

คำถ้า เจ้านี้ไปร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่ลูกหนี้ข้อหาฉ้อโกง หากลูกหนี้โอนที่ดินให้แก่บุตรจะเป็นความผิดฐานโง่เจ้านี้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้
ตาม ๘๔๐๕/๒๕๖๑ ความผิดฐานโง่เจ้านี้ตาม ป.อ. มาตรา ๓๕๐ นั้น เจ้านี้ต้องให้หรือจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว และลูกหนี้รู้ว่าเจ้านี้ได้ให้หรือจะใช้สิทธิดังกล่าวแล้วยังโอนทรัพย์สินให้ผู้อื่น โดยมีมูลเหตุจูงใจเพื่อไม่ให้เจ้านี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

โจทก์ไปร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยข้อหาฉ้อโกง ก่อนวันที่จำเลยโอนที่ดินให้แก่บุตรทั้งสองของจำเลย การร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนของโจทก์ยื่อมนำใบสุการยื่นฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการ ซึ่งรวมถึงการเรียกรัพย์สินหรือราคาน้ำที่โจทก์ต้องสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดแทนโจทก์ด้วยตาม ป.ว.อ. มาตรา ๔๓ อีกทั้งเมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีโจทก์จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการตาม ป.ว.อ. มาตรา ๓๐ หรือไม่ก็ได้ดังนั้น โดยการร้องทุกข์ของโจทก์ ไม่ได้ต่อมาโจทก์จะยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์หรือไม่ก็มีผลเป็นการเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาน้ำที่โจทก์สูญเสียไปจากการกระทำความผิดคืนโดยพนักงานอัยการดำเนินการแทนแล้ว โจทก์ไม่จำกัดของทางตามหรือฟ้องคดีแพ่งเพื่อบังคับชำระหนี้อีก การร้องทุกข์ของโจทก์จึงเป็นกรณีที่โจทก์จะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้จำเลยชำระหนี้แล้ว เมื่อจำเลยมีเจตนาทุจริตยกยอกเงินโจทก์ และโจทก์ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยแล้ว จำเลยจึงรู้แล้วว่าโจทก์จะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ การที่จำเลย

โอนที่ดินให้แก่บุตรทั้งสองของจำเลยจึงเป็นไปเพื่อมิให้โจทก์ได้รับชั่วะหนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามฟ้อง

คำถก นำรบบรรทุกถังพลาสติกบรรจุน้ำม้าซึ่งน้ำหนักเพื่อให้เห็นว่ารถมีน้ำหนักมากกว่าปกติ จากนั้นนำรถไปถ่ายน้ำออกจากถังเพื่อนำรถไปรับน้ำนมดิบซึ่งจะได้ปริมาณมากกว่าที่ควรจะได้ เป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการนิจัยให้ดังนี้

คำพิพากษาภัยที่ ๔๔๙/๔๕๖๒ จำเลยบรรจุน้ำอยู่ในถังก่อนนำรถไปซึ่งน้ำหนักเพื่อให้เห็นว่ารถมีน้ำหนักมากกว่าปกติ ภายหลังจากนั้นจำเลยจึงนำรถไปถ่ายน้ำออกจากถัง เมื่อนำรถไปรับน้ำนมดิบก็จะได้ปริมาณมากกว่าที่ควรจะได้ การกระทำของจำเลยถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว หาก ช. ไม่พบเห็นการกระทำของจำเลยก็จะบรรลุผลตามที่จำเลยได้กระทำลงไป จึงเป็นการลงมือกระทำความผิดแล้วแต่กระทำไปไม่ตลอด จึงเป็นเพียงการพยายามกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๘๐

จำเลยมีเจตนาทุจริตที่จะเอา_n้ำนมดิบของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น โดยวิธีนำรถบรรทุกถังพลาสติกบรรจุน้ำซึ่งน้ำหนักในครั้งแรกเพื่อให้พนักงานของผู้เสียหายเห็นว่ารถมีน้ำหนักมากกว่าปกติ ภายหลังจากนั้นจึงถ่ายน้ำออกจากถังแล้วไปรับน้ำนมดิบ เมื่อนำรถมาซึ่งอีกครั้งทำให้จำเลยได้รับน้ำนมดิบในปริมาณน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นเท่ากับปริมาณน้ำที่ถ่ายทิ้งไป จึงเป็นการใช้กลยุทธ์เพื่อให้บรรลุผลคือ การเอา_n้ำนมดิบในส่วนที่เกินของผู้เสียหายไปโดยทุจริตเท่านั้น พนักงานของผู้เสียหายไม่ได้มีเจตนาส่งมอบการครอบครองน้ำนมดิบในส่วนที่เกินแก่จำเลย การกระทำของจำเลยจึงเข้าองค์ประกอบความผิดฐานลักทรัพย์ แต่การกระทำของจำเลยยังไม่บรรลุผล จึงเป็นเพียงความผิดฐานพยายามลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะตามฟ้อง

**นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ**